

Схема на оценяването на тест, 12 клас, Републиканска олимпиада

по български език и литература, 2017 година

№	Тестови задачи	Предполагаеми отговори	Схема на оценяването
1.	Отговори с ДА или НЕ според текста.	А. Не В. Да С. Да D. Да Е. Не F. Да	L/0/1/2/3/4/5 /6 по 1 точка за всеки един правилен отговор.
2.	<p>А. Разпредели имената на авторите, споменати в текста, по литературните епохи, в които са създавали своето творчество:</p> <p>Б. Допиши за всяко време по едно име на ярка личност, изиграла съществена роля в българската история</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Старобългарска Кирил и Методий • Възрожденска Иван Вазов • Следосвобожденска Иван Вазов, Захари Стоянов, Пейо Яворов, Тодор Влайков, Елин Пелин • Межвоенната Йордан Йовков • Съвременната Йордан Радичков • Старобългарска: цар Симеон, поп Богомил, Йоан Екзарх, Климент Охридски, Гр.Цамблак и др. • Възрожденска Васил Левски, Георги Бенковски, братя Миладинови, Кольо Фичето, Захари Зограф и др. • Следосвобожденска Стефан Стамболов, Олимпий Панов, Иван Вулпе, Александър Малинов, др. Кр.Кръстев, др. Иван Шишманов, А.Годоров-Балан, др. • Междувоеенната цар Борис, Александър Стамболийски, Гео Милев и др. • Съвременната космонавт Георги Иванов, учени, художници, спортисти, др. 	<p>L/0-10 по 1 точка за всяко име, вярно съотнесено с епохата.</p> <p>L/0-5 по 1 точка за всяко вярно съотнесено с епохата име на историческа личност или културен герой.</p>
3.	Тълкувай значението на подчертаните изрази с	Пъстра реч – реч разнообразна, ярка, образна	L/0/1/2/3/4 по 1 точка за всяко

	едно изречение или синонимен израз:	Магията на родния език – красота и въздействие на чувствата на хората Грозни мисли - зли, недобри мисли Опростачване на думите – примитивизиране на значението, на смисъла, опошляване.	правилно тълкуване на израза L/0/1/2/3/4 по 1 точка за всяко добре формулирано значение
4.	За всички ли посочени дялове на българския език се споменава в текста? Открий в текста и, ако намериш, запиши в съответните редове думи или изрази за.....	A. фонетика музика на словото B. лексика небето синее C. морфология глаголни времена D. синтаксис грозни думи- грозни мисли; красиви мисли и чувства, облечени с отворителните дрехи на невъзможни думи.	L/0-4 По 1 точка за всеки правилно подбран пример.
5.	Разкажи по-подробно (1 - 3 изречения) за следната особеност на българската граматика и я илюстрирай с примери: <i>Тези глаголни времена са наистина невероятни: определят не само времето на протичане на действието, но и разстоянието на действащото лице от него – били ли сте там, когато действието е протекло, или не сте били там.</i>	За особености на преизказно наклонение <ul style="list-style-type: none"> • Несвидетелско • Начин на изразяване на несъгласие или ирония 	L/0/1 1 точка за добре свързан и логично построен микротекст. L/0/1 1 точка за адекватно представяне на основната същност на преизказно наклонение (несвидетелско). L/0/1 1 точка за знание на допълнителни стилистични характеристики на наклонението. L/0/1 1 точка за адекватни примери.
6.	Озаглави текста, като назовеш темата му.	Вечната красота на българския език. <i>/варианти/</i>	L/0/1/2 2 точки , ако заглавието отразява темата на текста. 1 точка , ако текстът е озаглавен по предмета (българския език).
7.	Коментирай с 2-3 изречения как разбираш думите на автора: „Колко пъти избраната дума не само не може поеме ясното си съдържание, но безжалостно го	Ако човекът не владее добре родния си език, той избира дума. Която не може в цялата пълнота да предаде особено сложното понятие. В някои случаи несполучливо избраната дума може да изкажи мисълта на Когато хората примитивно разбират	L/0/1 1 точка за адекватен и убедителен коментар на цитата. L/0/1 1 точка за умение да обобщава, да резюмира.

	смачква”.	нещата, те изразяват примитивни мисли и чувства, тогава те не владеят и не се нуждаят от думи, изразяващи сложни понятия и сложни чувства. Те използват думи, изразяващи всекидневни, елементарни понятия. (<i>и подобно</i>)	L/0/1 1 точка за добре свързан и логично структуриран микротекст. L/0/1 1 точка, ако в текста не са по-повече от 2 правописни и 1 пунктуационна грешки.
8.	Открий в текста и запиши три метафори.	Чувства, облечени с ... дрехи; слова. Маскирали ... тела; дума ... безпощадно смачква; заглъхващата музика на словото	L/0/1/2/3 по 1 точка за всеки верен отговор.
9.	Запиши под всеки цитат името на автора и заглавие на творбата:	Паисий Хилендарски Стоян Михайловски Св.св.Кирил и Методий Иван Вазов	L/0/1/2/3/4 по 1 точка за всяка верна атрибуция на цитата.
10.	Запиши следните съществителни: писател, есе, път, вход	Много писатели, есета, пътища, входове <i>Двама писатели, две есета, два пътя, два входа</i>	L/0/1/2/3/4 по 1 точка за всяко вярно съгласуване L/0/1/2/3/4 по 1 точка за всяко вярно съгласуване.
11.	Състави и запиши 3 изречения, като употребиш думата „БОГАТ” в различни значения.	В изреченията да е употребена думата „БОГАТ” в различните й значения <ul style="list-style-type: none"> • Който има богатство (<i>богат човек</i>) • Където се намират в изобилие природни блага (<i>България е богата с минерални извори</i>) • Скъп, хубав, изобилен (<i>богата къща, богата вечеря, богата украса</i>) <i>варианти</i>	L/0/1/2/3 по 1 точка за всяко едно значение. L/0/1 1 точка за добре построени изречения (при условие, че са дадени 3 значения на думата) L/0/1/2/3 по 1 точка за всяко изречение без правописни и пунктуационни грешки.
12.	Открий в текста и запиши по един синоним към всяка дадена дума	Използвате - употребявате Отговори - отвърна Хубави - красиви Облекло - дрехи Говоренето - приказването Предимство - привилегия	L/0//2/3/4/5/6 по 1 точка за всеки верен отговор.
13.	Запиши този откъс от преразказа на библейската легенда, като го трансформираш в сегашно време	Строителите на Вавилонската кула <u>не</u> <u>могат</u> да завършат амбициозното си творение, защото <u>се възгордяват</u> прекалено много. Бог ги <u>наказва</u> за	L/0/1/2/3/4 по 1 точка за всяко вярно трансформирана глаголна форма.

	изявително наклонение:	самонадеяността им, като <u>разменя</u> езиците така, че никой да не разбира другия.	
14.	Вместо точки запиши българските съответствия на употребените чуждици.	Днес в езика ни ежедневно навлизат различни нови думи. Това е причината да забравяме нашите чудесни и красиви слова и да употребяваме уж модерните чуждици. От <u>ПОКЛОНИЦИ</u> се превърнахме във <u>фенове</u> на любимите си певци. Посещаваме изискани <u>презентации</u> (ИЗЛОЖБИ) и избираме новото си обзавеждане в <u>шоурума</u> (.....). По радиото звучат <u>кавърверсии</u> (.....) все на песни на английски език....	L/0/1/2/3/4/5 по 1 точка за всяка вярно поправена грешка
15.	Прочети изречението и запиши верните твърдения от дадените в скобите. Тези глаголни времена са наистина невероятни: определят не само времето на протичане на действието, но и разстоянието на действащото лице от него – били ли сте там, когато действието е протекло, или не сте били там.	Това изречение е сложно смесено и се състои от пет прости изречения.	L/0/1/2 по 1 точка за всяко вярно избрано твърдение.
16.	Кои от изредените глаголни времена се срещат в текста? Запиши по един пример в съответните редове :	<i>Сегашно е, можете, употребявате</i> Бъдеще <i>ще премине</i> Минало свършено <i>казах, се усмихна, отвърна и др.</i> Минало несвършено <i>беше</i> Минало неопределено <i>е протекло, сте били</i> Бъдеще в миналото НЯМА Минало предварително <i>беше казал</i>	L/0/1/2/3/4/5/6 по 1 точка за всеки верен пример на глаголното време и L/0/1 1 точка, ако не е посочен примера на Бъдеще в миналото.
17.	С по едно изречение отговори на въпроса: с какво е известно в България всяко едно от следните имена на бесарабските българи:	От падането си под османска власт през 1396 година българите извървяват дълъг път докато стигнат отново до своята национална независимост. Първите стъпки на етническо пробуждане започват от монаха Паисий Хилендарски, който написва своята «История славянобългарска» през	L/0-13 по 1 точка за всеки верен отговор.

		<p>1762 година и достигат кулминацията си в творбите на Христо Ботев («На прощаване», «Хаджи Димитър», «Хайдутти» - <i>варианти</i>). Пътят към Освобождението минава през извоюването на независима българска църква (1870 година), през многохилядните жертви на Априлското въстание (1876) и през огъня на бойните сражения през Руско-Турската Освободителна война (1877 - 1878). Някои българи днес си задават въпроса, защо датата на Санстефанския мирен договор (3 март 1878) се смята за толкова значима в българската история. Защо не честваме като национален празник деня – когато двете части на разделена България (Княжество България и Източна Румелия) се обединяват (6 септември 1885.), или пък деня, когато княз Фердинанд обявява тържествено независимостта на България (22 септември 1908 година)?</p>	
18.	<p>Запиши кои са псевдонимите на, като с 1-2 изречения посочиш какви са заслугите на тези личности.</p>	<p>Васил Иванов Кунчев – Васил Левски</p> <p>Димитър Иванов Стоянов – Елин Пелин</p> <p>Пейо Тотев Крачолов – Пейо Яворов</p> <p>Алеко Иваницов Константинов - Щастливеца</p>	<p>L/0/1/2/3/4</p> <p>по 1 точка за всеки вярно записан псевдоним.</p> <p>L/0/1/2/3/4</p> <p>по 1 точка за правилно представяне на персоналията.</p> <p>L/0/1/2/3/4</p> <p>по 1 точка за добре формулираните характеристики.</p> <p>L/0/1/2/3/4 /</p> <p>по 1 точка за проявената ерудиция в отговора</p>
19.	<p>Свържи със стрелки творбата и името на нейния автор.</p>	<p>„Изворът на белоногата” Петко Р. Славейков</p> <p>„Една българка“ И. Вазов</p> <p>„Ралица” Пенчо славейков</p> <p>„Арменци“ П. Яворов</p>	<p>L/0/1/2/3/4/5</p> <p>по 1 точка за всеки вярно посочен автор.</p>

		<p>„Майце си“ Хр. Ботев</p>	<p>L/0/1/2 2 точки, ако личната оценка структурира целия текст (формулира се като теза или пък като логичен извод). 1 точка, ако е проявена своя оценка или отношение, но е само като декларация. L/0/1/2/3 по 1 точка за всеки един аргумент. L/0/1 1 точка за уменията да аргументира. L/0/1 1 точка за добре свързан текст. L/0/1 1 точка за логично изграден текст разсъждение. L/0/1 1 точка, ако правописните грешки не са повече от 3. L/0/1 1 точка, ако пунктуационните грешки не са повече от 2.</p>
20.	<p>Състави текст разсъждение (7-9 изречения), в който ще убеждаваш бесарабския българин да изучава книжовния български език. С кои примери //аргументи (3) ще му представиш магията на родното слово, ще разкажеш за особеностите на българския език?</p>		